

tedy i otázka jsoucnosti nájemní smlouvy jest pro rozsouzení sporu důležitá, jak tomu bylo ve sporu C III 1230/25, nebyl v době, kdy odvolací odpověď v tomto sporu byla podána a o odvolání bylo jednáno, právní názor ještě úplně ustálen, nelze s bezpečností říci, že by odvolací soud k námitce žalovaného odmítl odvolání jako opožděné, an mohl tak a měl učiniti i bez námitky (§§ 473, 474 druhý odstavec, 495 c. ř. s.), kdyby byl odvolání pokládal za opožděné. Nesprávný právní názor v otázce, zda platila pro předchozí spor žalobkyně o odevzdání pachtovaných pozemků lhůta osmi či čtrnáctidenní (sporný výklad § 575 c. ř. s.), nelze přičítati žalovanému za zavinění, an se řídil určitým právním názorem, třeba že ustanovení zákona nesprávně vyložil.

Čís. 11232.

Zadržovací právo podle § 471 obč. zák.

Zadržovací právo podle § 471 obč. zák. lze vykonati i za exekuce proti vlastníku, proti němuž zabaven jeho nárok na vydání zadržované věci.

Pokud má držitel zadržovanou věc ve své moci, nemůže jeho zadržovací právo býti dotčeno později nabytými právy jiných osob, najmě pozdějšími právy toho, kdo si vymohl zabavení vlastníkova nároku na vydání věci.

S hlediska § 471 obč. zák. jest lhostejno, proč držitel věci učinil na ni náklad a zda snad má proti vlastníku věci anebo proti třetí osobě nárok na jeho náhradu.

Pohledávka pro náklad na věc jest dospělá, byla-li vlastníkem uznána, aniž byla stanovena určitá doba její splatnosti.

Zadržovací právo podle § 471 obč. zák. má v zápětí, že držitel zadržované věci může býti odsouzen k jejímu vydání jen za vzájemné plnění z ruky do ruky.

Zadržovací právo pro škodu věcí způsobenou může se týkati jen škody, jež byla způsobena samou zadržanou věcí, nestačí, že mezi škodou a věcí jest vzdálená, nepřímá souvislost; najmě nestačí, že byla škoda způsobena třetími osobami, jež zadržovanou věc dopravovaly aneb upravovaly, nebo že se při jinakém nakládání s ní dopustily nedopatření na újmu držitele věci.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1931, Rv I 1894/30.)

Antonín E., jenž dodal Egonu E-ovi a Františce E-ové skleníkové a topné zařízení, domáhal se na nich zaplacení kupní ceny žalobou, jež byla zamítnuta proti Františce E-ové vůbec, proti Egonu E-ovi pro tentokráte. K vydobytí peněžité pohledávky za Antonínem E-em byla žalobci povolena exekuce zabavením a přikázáním k vybrání nároku Antonína E-a proti Egonu a Františce E-ovým na vrácení a vydání topného a skleníkového zařízení. Egon a Františka E-ovi odmítli vydati tyto věci výkonnému orgánu, pročež podal na ně žalobce žalobu, by byli uznáni po-

vinými, výkonnému orgánu okresního soudu v exekuční věci žalobce proti Antonínu E-ovi vydati dlužníku náležející a u žalovaných se nacházející železné zařízení skleníku a topné zařízení ve skleníku a ve vile Františky E-ové. Žalovaný Egon E. namítl proti žalobnímu nároku vzájemné pohledávky na náhradu nákladů vynaložených při stavbě ústředního topení a uplatnil v tomto směru zadržovací právo. **P r o c e s n í s o u d** p r v é s t o l i c e uznal žalované Egona a Františku E-ovy povinnými vydati výkonnému orgánu dlužníku náležející a u žalovaných se nacházející železné zařízení skleníku a topné zařízení ve skleníku a ve vile Františky E-ové, a to žalovaného Egona E-a pod podmínkou, že žalobce vykoná vzájemné plnění zaplacením tomuto žalovanému z ruky do ruky 7.744 Kč nebo poskytne jistotu v této výši, žalovanou pak Františku E-ovou bez této podmínky. **O d v o l a c í s o u d** nevyhověl ani odvolání žalobce ani odvolání žalovaného Egona E-a. **D ů v o d y:** Žalující strana napadá rozsudek z důvodu nesprávného právního posouzení a navrhuje, by rozsudek první stolice byl změněn v ten způsob, že žalovaný Egon E. je povinen sporná zařízení se žalovanou Františkou E-ovou vydati výkonnému orgánu bez podmínky, že žalobce vykoná vzájemné plnění zaplacením žalovanému z ruky do ruky 7.744 Kč 80 h nebo poskytne jistotu v této výši. Žalovaný Egon E. napadá rozsudek pokud jím bylo uznáno, že jest povinen vydati železnou střešní konstrukci a ústřední topení ve vile Františky E-ové se nacházející proti zaplacení 7.744 Kč 80 h nebo poskytnutí jiné přiměřené jistoty a, pokud nebylo uznáno, že žalobce má mu zaplatiti i dalších 11.322 Kč 18 h nákladu na toto ústřední topení, po případě jménem náhrady škody za pobořené zdivo skleníku montéry Antonína E-a. **K o d v o l á n í ž a l o b c e:** Žalobce nesprávně poukazuje k tomu, že není vlastníkem zařízení, o něž ve sporu jde, a že se nedomáhá jeho vydání žalobci, nýbrž výkonnému orgánu soudnímu za účelem realizace exekuce vydobyté žalobcem proti Antonínu E-ovi, a neprávem tvrdí, že zadržovací právo podle § 471 obč. zák. přísluší tomu, kdo jest povinen vydati věc, jen proti vlastníku. jímž jest Antonín E. Z ustanovení § 471 obč. zák. není patrné, že by to musil býti právě vlastník věci, ohledně níž jest uplatňováno zadržovací právo. Právo to jest právem věcným a může býti uplatňováno proti každému, jemuž má býti věc vydána. Nerozhodné jest, že v souzeném případě má býti vydáno sporné zařízení výkonnému orgánu, neboť má se tak státi za účelem realizace exekuce vydobyté žalobcem proti Antonínu E-ovi, tedy pro pohledávku a v zájmu žalobce, který exekučním zabavením zařízení toho nabyl věcného práva, práva zástavního. Avšak nárok Antonína E-a proti žalovaným na vydání sporného zařízení přešel zabavením a příkázáním na žalobce, tento jest zákonným postupníkem onoho a představuje tedy původního oprávněného k vydání sporného zařízení a nemohl nabýti více práva, než měl Antonín E. Proto může proti němu býti uplatňováno i zadržovací právo. Jest tedy jen rozhodné, jaké nároky měl v tomto směru Egon E. proti Antonínu E-ovi. Prvým soudem jest zjištěno, že Antonín E. uznal již ve sporu se žalovanými ze vzájemných pohledávek namítaných žalovanými celkem částku 7.744 Kč 80 h, jež se

skládá z nákladů na koupi materiálu 458 Kč 10 h, ze zálohy montérům 2.205 Kč a za dobírku při dopravě kotle 4.991 Kč 70 h. Tyto pohledávky jsou tudíž dospělé a, jak odvolací soud běře s prvním soudem za zjištěno, týkají se materiálu upotřebeného při zařízení skleníkovém a topném, záloh vyplacených na mzdy montérům zaměstnaným při stavbě tohoto zařízení a zálohy na kotel zaslaný dobírkou, jehož bylo použito k topnému zařízení. Není třeba, by pohledávky byly rozsudkem na jisto postaveny, uznání jich pro jejich dospělost zcela postačí, uznání to nahrazuje rozsudek. Žalující strana jest toho názoru, že žalovaný takto konal jen platy za Antonína E-a na materiál a na kotel Antonínem E-em zakoupený a platil montéry E-em zjednané a tím že byl založen jen obligační poměr mezi žalovaným Egonem E-em a Antonínem E-em a že tedy nárok z tohoto obligačního poměru vzniklý nepožívá zadržovacího práva podle § 471 obč. zák. Odvolatel však přehlíží, že žalovaný činil tyto náklady při zařizování a v zájmu postavení sporného zařízení a že náklady ty byly účelné a užitečné, neboť došly výrazu v ceně sporného zařízení. Odvolatel ani netvrdil, že Antonín E. vyzval Egona E-a, by tyto náklady za něho činil a že tedy byl ohledně nich založen mezi Antonínem E-em a Egonem E-em obligační poměr. Náklady ty byly nutné, neboť bez nich nebylo by lze sporné zařízení provést. Odvolatel ve sporu ani netvrdil, že tyto náklady nemají již úhradu v ceně věci. Odvolatel dále uvádí, že uspokojení z práva zadržovacího, jež jest ve své podstatě právem zástavním, lze dosíci jen soudním exekučním prodejem a že tudíž mohl žalovaný, an nemínil své zadržovací právo realizovati, při vydání sporného zařízení výkonnému orgánu ohlásiti své zadržovací právo a domáhati se z výtěžku za zařízení ta při exekuční soudní dražbě docíleného při rozvrhu výtěžku toho podle § 285 ex. ř. Názor ten jest však v přímém rozporu s ustanovením § 471 obč. zák., jež přiznává tomu, kdo učinil náklad na věc, již má vydati, právo pro pohledávku tím vzniklou věc zadržeti. Ostatně dochází i tu výrazu obdoba § 262 ex. ř., podle něhož může věc býti zabavena u třetí osoby, je-li ochotna ji vydati, a to v § 347 ex. ř. při zabavení nároku na vydání věci. Není tedy třeba, by oprávněný podle § 471 obč. zák. uplatnil své zadržovací právo cestou exekuce.

K odvolání žalovaného Egon E-a: Žalovaný, svým výslechem jako strana v tomto sporu nemůže prokázati oprávněnost svých pohledávek proti Antonínu E-ovi, který neuznal z protipohledávek ve shora uvedeném již sporu se žalovanými částky převyšující shora uvedený obnos 7.744 Kč 80 h, když ve svém přednesu neuvedl ani okolnosti, z nichž by se dalo souditi, že tyto pohledávky jsou rovněž dospělé a požívají výhrady zadržovacího práva. Jsou to pohledávky za stravování a ubytování montérů a za dopravu materiálu a za vzniklé škody na zdivu a střeše. Žalovaný nabídl sice o svém tvrzení, že má tyto pohledávky proti Antonínu E-ovi důkaz doklady, pokud se týče výslechem stran, ale když soudce ani tyto důkazy neprovedl, nezůstalo řízení vadné ani neúplné, neboť žalovaný ve svém přednesu o skutkových okolnostech jednak netvrdil ani, že dopravu zařízení a stravování a ubytování dělníků

při stavbě sporného zařízení zaměstnaných měl nésti Antonín E. na svůj náklad, nýbrž teprve, jako strana slyšen k důkazu to uvádí a předkládá o tom doklady, jednak právě z tvrzení žalovaného jako strany jest vyvozovati, že se jedná ohledně těchto nákladů o poměr smluvní žalovaného a Antonína E-a a nikoliv o náklad věcný, jaký má na mysli § 471 obč. zák. I kdyby je tudíž Antonín E. uznal, nejsou pohledávkami, pro něž by příslušelo žalovanému zadržovací právo. Pokud týče se nároku na náhradu škody pobořením zdiva, není třeba dokazovati, že nejde o náklad na věc učiněný ani o škodu věcí samou způsobenou. I když škoda vznikla při zařizování díla, schází zde podmínka bezprostřední souvislosti škody a zadržované věci, kteráž sama o sobě musí škodu zavinit, by tu byl zadržovací nárok. Jestliže ale ručil v tomto případě Antonín E. za zavinění osob škodu způsobivších, nelze mluvit o škodě věcí způsobené a žalovanému vznikl nárok na náhradu proti Antonínu E-ovi a závazek jeho k náhradě škody nemohl přejíti na žalobce a nemůže tedy proti němu býti uplatňováno zadržovací právo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl ani dovolání žalobce ani dovolání žalovaného Egona E-a.

D ů v o d y :

K ž a l o b c o v u d o v o l á n í, opřenému jen o dovolací důvod právní mylnosti (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Názor dovolání, že zadržovací právo v souzeném případě nemůže býti vykonáno, protože prý je lze vykonati jen proti vlastníku a nikoli též proti soudnímu výkonnému orgánu v exekuci vedené proti vlastníku zabavením jeho nároku na vydání zadržované věci, nemá opory v doslovu zákona, jenž v té příčině nerozeznává. Mimo to přivádí v souzeném případě žalobce k platnosti jen vlastníkuv nárok na vydání, jenž mu byl podle §§ 308, 347 ex. ř. přikázán k vybrání, a proti vlastníkovi, jehož jménem tu žalobce vystupuje, zůstalo dlužníkovu (žalovaného) zadržovací právo řečenou exekucí jistě nedotčeno. Pokud držitel (žalovaný) má zadržovanou věc ve své moci, nemůže jeho zadržovací právo býti dotčeno později nabytými právy jiných osob, a zejména ne pozdějšími právy toho, kdo si, jako žalobce, vymohl zabavení (vlastníkova) nároku na vydání věci. Stejně nemá v doslovu zákona opory dovolatelův názor, podle něhož zadržovací právo nelze vykonati proto, že žalovaný učinil náklad pro věc k žádosti Antonína E-a, takže vznikl mezi tímto a žalovaným jen obligační poměr a tudíž prý nelze mluvit o užitečném aneb nutném nákladu pro věc. Zákon nerozeznává, proč držitel věci učinil na ni náklad a zda snad má proti vlastníku aneb proti třetí osobě nárok na jeho náhradu. Souběžný tento nárok nevylučuje vykonání zadržovacího práva, je-li to jen podle § 471 obč. zák. odůvodněno. Mylný je též dovolatelův názor, že odvolací soud nesprávně vykládá pojem dospělosti pohledávky. Není již sporu o tom, že Antonín E. pohledávku 7.744 Kč uznal. Nebylo ani tvrzeno, že by byla stanovena určitá doba její splatnosti. Stala se tudíž splatnou hned (§ 904 obč. zák.). Konečně neobstojí ani dovolatelův názor, že jest za-

držovací právo vykonati exekuci. Zákon dává držiteli věci právo zadržeti ji s účinkem, že může býti odsouzen k vydání věci jen za vzájemné plnění z ruky do ruky. Obdobný předpis, jako jest čl. 315 obch. zák., není v občanském zákoně obsažen. Žalovaný užil tudíž správně práva jemu v § 471 poskytnutého a nesejde na tom, zda by k jeho uspokojení byl vedl též postup v dovolání naznačený.

K d o v o l á n í ž a l o v a n é h o. Pokud jde o zadržovací právo, vzniklé prý pro škodu věci způsobenou, ukazují nižší soudy právem k doslovu zákona a k rozh. čís. 1446 sb. n. s., podle kterých musí jíti o škodu, jež byla způsobena samou zadrženou věcí. Musilo by jíti o škodu způsobenou na příklad zvířetem aneb nějakou hmotou, ohrožující tělesnou neb majetkovou bezpečnost, a nestačí, že mezi věcí a škodou je nějaká vzdálená — nepřímá — souvislost. Zejména nestačí, že, jak v souzeném případě, škoda byla způsobena třetími osobami, když zadržovanou věc dopravovaly aneb upravovaly, nebo že při jinakém nakládání s ní se dopustily nějakého nedopatření na újmu držitele věci.

Čís. 11233.

Členové pravovárečného měšťanstva nemohou se domáhati žalobou neplatnosti usnesení valné hromady, pro něž hlasovali.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1931, Rv I 1957/30.)

Žalobci, členové pravovárečného měšťanstva v N., domáhali se na něm, by bylo uznáno právem, že usnesení valné hromady žalovaného měšťanstva ze dne 28. června 1928 o pachtovní smlouvě s pravovárečným měšťanstvem v L. jest neplatné. Při ústním jednání rozšířili žalobci žalobu, o což tu však nejde. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Pokud jde o původní žalobní žádost, týkající se neplatnosti usnesení o pachtovní smlouvě, není sporu o tom, že žalobci na valné hromadě hlasovali pro přijetí návrhu. Domáhají-li se nyní přes to neplatnosti usnesení, k jehož vzniku takto přispěli vlastní svou vůlí a činností, dostávají se do přímého rozporu nejen s vlastním svým právním jednáním, nýbrž i s právním řádem samým. Není sice výslovného předpisu, který by členům pravovárečného měšťanstva zakazoval napadati žalobou usnesení valné hromady, při jehož vzniku spolupůsobili hlasováním pro návrh. Než z ustanovení § 41 zák. o společnostech s ruč. obm. lze určitě seznati (§ 7 obč. zák.) pravou vůli zákonodárcovu, a nasvědčuje správnosti zásady tu hájené též ve vědě i v praxi ustálený názor, že ani akcionář nemůže žalovati o neplatnost usnesení valné hromady, pro něž sám hlasoval (čl. 224 obch. zák.). Právní řád nemůže prostě takovou nedůslednost v chování členstva kteréhokoliv právního podnětu k jeho zá-